

หน้าต่างความคิด

● เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ผู้เชี่ยวชาญรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
ม.ธุรกิจบัณฑิต

พายุฝนถล่มกรุงตั้งแต่สัปดาห์นี้ มาพร้อมกับข่าวน้ำในเขื่อนที่น้อยจนอาจจะต้องเลื่อนการทำงาน ภาพที่ชัดเจนขึ้นเห็นน้ำที่เห็นมา สถานะในปัจจุบันของประเทศไทยเรา ยังไม่ได้มีหลักประกันอย่างเป็นระบบที่จะช่วยให้คนไทยอุ่นใจได้ว่า จะไม่เดือดร้อนจากภาวะโลกร้อนในระดับที่รุนแรงจนเกินไปนัก และหากดูแนวโน้มในช่วงครึ่งศตวรรษต่อจากนี้ บอกได้เลยว่า ชะตากรรมของคนไทย โดยเฉพาะเกษตรกร ยังมีความเสี่ยงสูงอยู่

เมื่อสองปีก่อน คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ไอพีซีซี) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดขององค์การสหประชาชาติ ได้เผยแพร่รายงานฉบับที่สี่ยืนยันว่า อุณหภูมิของพื้นดิน พื้นน้ำ และอากาศสูงขึ้นจริง แม้ว่าโดยภาพรวมแล้วอุณหภูมิของโลกในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา จะไม่ได้เพิ่มขึ้น แต่ช่วงเวลา 15 ปีนี้ เป็นช่วงเวลาที่สั้นเกินไป จึงไม่ได้สะท้อนแนวโน้มที่แท้จริงในระยะยาว ยังต้องมีการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมกันต่อไปอีกที่แน่ๆ ไอพีซีซีก็กล่าวไปแล้วว่า พวกเขาเชื่อมั่นถึง 95% ว่าปัญหาโลกร้อนเป็นน้ำมือของมนุษย์

ผลสรุปที่ว่าอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ไม่ได้ร้อนขึ้นจริง อาจสวนทางกับความรู้สึกของเรา เพราะเดี๋ยวนี้หน้าร้อนก็ร้อนกับดับแล้ง หน้าฝนก็ตกแบบเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้าย คำอธิบายง่ายๆ ก็คือ สมมติว่าเมื่อวานตอนเช้าอุณหภูมิ 30 องศา ตอนบ่าย 30 องศา อุณหภูมิเฉลี่ยของเมื่อวานก็ 30 องศาเหมือนกัน พอวันนี้ตอนเช้าอุณหภูมิ 20 องศา ตอนบ่าย 40 องศา เฉลี่ยทั้งวันได้เท่ากับ 30 องศา เหมือนเมื่อวาน

ด้วยเหตุนี้ การที่อุณหภูมิเฉลี่ยเท่าเดิม จึงไม่ได้หมายความว่า สภาพอากาศจะปกติเหมือนเดิมเสมอไป ถ้าถามว่าวันไหนที่อากาศแปรปรวนมากกว่า เชื่อว่าทุกคนคงตอบเหมือนกันว่าวันนี้ ดังนั้น การมองปัญหาโลกร้อนจะต้องมองทั้งอุณหภูมิเฉลี่ยและความแปรปรวนของสภาพ

'โลกร้อน' ภัยพิบัติใหญ่ภาคเกษตร

ผลกระทบของภาวะโลกร้อนต่อผลผลิตภาพการผลิตในภาคการเกษตรในช่วง 60 ปีข้างหน้า การเปลี่ยนแปลง (%)

▶ ไทย ลาว อินเดีย ออสเตรเลีย ตะวันตกและเหนือ	มากกว่า -25
▶ มาเลเซีย พม่า เวียดนาม กับพม่า ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย	-15 ถึง -25
▶ ออสเตรเลีย ตะวันออกและใต้	-5 ถึง -25
▶ จีน	-5 ถึง +5
▶ นิวซีแลนด์	0 ถึง +5
▶ สหรัฐอเมริกาตอนเหนือ	+5 ถึง มากกว่า 25

ที่มา : Cline (2007) ***

อากาศควมคุ้มกันไปด้วย วันนี้เราได้รับรู้ถึงความแปรปรวนของสภาพอากาศแล้ว เชื่อว่าในอีกไม่เกิน 50 ถึง 60 ปี หากยังไม่มีการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โลกของเราจะได้รับรู้ถึงอากาศที่ร้อนขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอย่างแน่นอน

ผลกระทบจากอากาศร้อนที่มีต่อภาคเกษตรก็คือ **อากาศร้อนมีผลต่อการเติบโตของพืชและสัตว์** หากอากาศร้อนกว่าช่วงอุณหภูมิที่พืชและสัตว์จะเจริญเติบโตได้ดี การเติบโตก็จะได้รับผลกระทบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตในการผลิตของภาคเกษตรทั้งหมดด้วย โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร ที่มีอากาศร้อนอยู่แล้ว เมื่อเจอปัญหาโลกร้อนเพิ่มขึ้นมา ผลกระทบก็จะมีมากกว่าประเทศอื่นๆ

นอกจากนี้แล้ว หากระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติของประเทศถูกทำลาย ขาดระบบชลประทานที่ดี ไม่สอดคล้องกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนไป เช่น สร้างเขื่อนไว้แต่ฝนดันไปตกหน้าเขื่อน น้ำเลยท่วมและไม่มีน้ำพอไว้ทำการเกษตรหน้าแล้ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็ยิ่งมีมากขึ้นไปอีก งานวิจัยของวิลเลียม ไคลน์ (William Cline) ซึ่งเผยแพร่ในปี 2550 (ค.ศ.2007) เป็นงานวิจัยที่ได้รับความสนใจมากในวงการวิชาการและหน่วยงานของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร เพราะมีการประเมินว่าภาวะโลกร้อนในช่วง 50 ถึง 60 ปีข้างหน้า จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของภาคเกษตรในประเทศต่างๆ ทั่วโลกอย่างไร ซึ่งในที่นี้ขอแนะนำเฉพาะผลสรุปของประเทศไทยและบางประเทศ มาแสดงไว้ในตาราง เพื่อให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

ข่าวร้ายก็คือ ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยคาดว่าภาวะโลกร้อนจะทำให้ผลผลิตภาพการผลิตในภาคเกษตรของเราลดลงไม่น้อยกว่า 25% ประเทศที่ร่วมชะตากรรมกับเราก็คือ ลาว อินเดีย และภาคตะวันตกและเหนือของออสเตรเลีย ส่วนประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนที่เป็นคู่แข่งด้านสินค้าเกษตรของเรานอกเหนือจากลาว ล้วนแล้วแต่ได้รับผลกระทบน้อยกว่าเรา

ที่น่าห่วงกว่านั้นก็คือ ประเทศจีน บางส่วน นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา ตอนเหนือ จะได้รับอานิสงส์จากโลกร้อน ทำให้อากาศอุ่นขึ้นจนสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ดีขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผลผลิตภาพการผลิตจะเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 5 ถึง 25% **ถ้าพื้นที่ของจีนที่จะเพาะปลูกได้ดีขึ้นเพียงประเทศเดียว ก็มากกว่าพื้นที่ของประเทศไทยทั้งหมดถึงสองเท่า** ถ้ารวมพื้นที่ของสหรัฐอเมริกาและนิวซีแลนด์เข้าไปด้วยพื้นที่ซึ่งประโยชน์จากโลกร้อนในสามประเทศนี้รวมกัน มีขนาดมากกว่าพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทยประมาณ 5 ถึง 6 เท่า

ถ้าการคาดการณ์นี้ถูกต้อง จีน นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา จะมีผลผลิตสินค้าเกษตรออกสู่ตลาดโลกมากขึ้น ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดของไทยลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยตามไปด้วย เพราะหากใช้ตัวเลข -25% มาเป็นฐานในการคิด แสดงว่าเกษตรกรจะจนลงทุกปี หากรัฐบาลจะเข้าไปอุดหนุนต่อไป ก็จะเป็นการสร้างภาระทางการคลังระยะยาวแบบไม่รู้จบจบบ้างสิ้น

ทางออกที่ดีที่สุด คือ **การปรับตัวระยะยาว** ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 200,000
Ad Rate: 2,370

Section: First Section/ทัศนะวิจารณ์

วันที่: ศุกร์ 12 มิถุนายน 2558

ปีที่: 28

ฉบับที่: 9759

หน้า: 11 (ล่างขวา)

Col.Inch: 57.70

Ad Value: 136,749

PRValue (x3): 410,247

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: หน้าต่างความคิด: 'โลกร้อน' ภัยใหญ่ภาคเกษตร

ภาวะอากาศ ด้วยการปลูกพืชที่หลากหลาย การพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ที่ทนร้อนทนแล้ง ได้มากขึ้น การทำประกันภัยพืชผล ควบคู่ไปกับการปรับปรุงแนวทางการทำเกษตร โดยใช้การบริหารจัดการแบบมีอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตและระดับการศึกษาของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าเวลา 50 ถึง 60 ปีอาจจะดูเหมือนนาน แต่หากมีวันประท้วงพรุ่งนี้นั้นต้องมาถึงเข้าจนได้ และเมื่อวันนั้นมาถึงโดยที่เรายังไม่ได้ทำอะไร จะมานั่งเสียใจก็ช่วยอะไรไม่ได้แล้ว